

BG

BG

BG

ЕВРОПЕЙСКА КОМИСИЯ

Брюксел, 29.3.2010
COM(2010)94 окончателен

2010/0064 (COD)

Предложение за

ДИРЕКТИВА НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И НА СЪВЕТА

**относно борбата със сексуалното малтретиране, сексуалната експлоатация на деца
и детската порнография и за отмяна на Рамково решение 2004/68/ПВР**

ОБЯСНИТЕЛЕН МЕМОРАНДУМ

1. КОНТЕКСТ НА ПРЕДЛОЖЕНИЕТО

- **Основания и цели на предложението**

Сексуалното малтретиране и сексуалната експлоатация на деца са особено тежки форми на престъпление, тъй като те са насочени срещу децата, които имат право на специална закрила и грижа. Тези престъпления водят до дълготрайни физически, психологически и социални вреди за жертвите и продължаващото им съществуване уронва основните ценности на едно съвременно общество, свързани със специалната закрила на децата, както и подкопава доверието в съответните държавни институции. Въпреки липсата на точни и достоверни статистически данни проучванията сочат, че е възможно значително малцинство от деца в Европа да са сексуално насилвани през своето детство, като научните изследвания също сочат, че този феномен не намалява във времето, а по-скоро някои форми на сексуално насилие се увеличават.

Съгласно член 67 от Договора за функционирането на Европейския съюз общата цел на политиката на Съюза в тази област е да се постигне високо равнище на сигурност посредством мерки за предотвратяване и борба с престъпления, които включват сексуално малтретиране на деца и сексуална експлоатация на деца. В съответствие с член 83 от Договора за функционирането на Европейския съюз тази цел следва да бъде постигната, на първо място, чрез установяването на минимални правила при определянето на престъпленията и наказанията в сферата на сексуалната експлоатация на деца. Конкретните цели са ефективно наказателно преследване на престъпленията, защита на правата на жертвите и предотвратяване на сексуалната експлоатация и малтретиране на деца.

- **Общ контекст**

По отношения на децата жертви основната причина за този феномен е тяхната уязвимост, произтичаща от редица фактори. Недостатъчният отговор от страна на механизмите за правоприлагане допринася за разпространението на тези феномени, а трудностите стават по-големи от факта, че някои форми на престъпления не се ограничават в националните граници. Жертвите не са склонни да съобщават за случаи на малтретиране, различията в националното наказателно право и процедури биха могли да породят различия при разследването и наказателното преследване, а осъдените извършители на престъпления могат да продължат да бъдат заплаха след излежаване на присъдата си. Развитieto на информационните технологии изостря тези проблеми, като улеснява производството и разпространението на изображения, съдържащи сексуално малтретиране на деца, и в същото време предоставя анонимност на извършителите на престъпления и размива отговорността между различните национални юрисдикции. Лесното пътуване и разликите в доходите подхранват така наречения детски секс туризъм, което често води до това извършителите на сексуални престъпления срещу деца да извършват безнаказано тези престъпления в друга страна. Поради трудностите, свързани с наказателното преследване, организираната престъпност може да реализира значителни печалби с малък риск.

Националните законодателства обхващат в различна степен някои от тези проблеми. Те обаче не са достатъчно силни и последователни, за да предоставят енергичен обществен отговор на този смущаващ феномен.

Неотдавнашната Конвенция на Съвета на Европа CETS № 201 за закрила на децата срещу сексуална експлоатация и сексуално посегателство (наричана по-нататък „Конвенцията на Съвета на Европа“) представлява може би най-високият международен стандарт до този момент за закрила на децата срещу сексуално малтретиране и експлоатация. В световен мащаб основният международен стандарт е Факултативният протокол към Конвенцията за правата на детето относно търговията с деца, детската проституция и детската порнография от 2000 г. Не всички държави-членки обаче са се присъединили към Конвенцията.

- **Действащи разпоредби в областта на предложението**

На равнище ЕС с Рамково решение 2004/68/ПВР на Съвета се въвежда минимално сближаване на законодателствата на държавите-членки за инкриминиране на най-тежките форми на сексуално малтретиране и експлоатация на деца, за разширяване обхвата на националната съдебна компетентност и предоставяне на минимално подпомагане на жертвите. Въпреки че изискванията в голямата си част са приведени в изпълнение, рамковото решение има редица недостатъци. В него се предвижда сближаване на законодателството само по ограничен брой престъпления, не се разглеждат новите форми на малтретиране и експлоатация, използващи информационните технологии, не се отстраняват препятствията пред наказателното преследване на престъпления извън националните граници, не се дава отговор на всички специални нужди на децата жертви, нито пък се съдържат подходящи мерки за предотвратяване на престъпления.

Други текущи или предстоящи инициативи на ЕС отчасти разглеждат въпроси, които също са свързани със сексуалните престъпления срещу деца. Тези инициативи включват Решение 2000/375/ПВР на Съвета от 29 май 2000 г. за борба с детската порнография в Интернет, Рамково решение 2002/584/ПВР на Съвета от 13 юни 2002 г. относно европейската заповед за арест и процедурите за предаване между държавите-членки, Рамково решение 2005/222/ПВР на Съвета от 24 февруари 2005 г. относно атаките срещу информационните системи, Решение № 854/2005/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 11 май 2005 г. за създаване на многогодишна програма на Общността за насърчаване на по-безопасно използване на Интернет и нови онлайн технологии и Рамково решение 2008/947/ПВР на Съвета от 27 ноември 2008 г. за прилагане на принципа на взаимното признаване към съдебни решения и решения за пробация с оглед на надзора върху пробационните мерки и алтернативните санкции.

- **Съгласуваност с другите политики и цели на Съюза**

Целите са напълно съгласувани с политиката на ЕС за насърчаване, защита и изпълнение на правата на децата във вътрешните и външните политики на ЕС. ЕС изрично призна защитата на правата на децата в Хартата на основните права на Европейския съюз, по-конкретно в член 24 от нея. Освен това в своето съобщение „Към стратегия на ЕС за правата на детето“ Комисията си постави за цел да засили използването на съществуващите си политики и инструменти отчасти с оглед на защитата на деца от насилие и сексуална експлоатация във и извън рамките на ЕС. Целите са в съответствие и с Програмата за по-безопасен интернет, създадена за насърчаване на по-безопасното използване на интернет и новите онлайн технологии, особено по отношение на децата, и за борба срещу незаконното съдържание. Програмата за по-безопасен интернет допринася за предотвратяване на сексуалното малтретиране на деца посредством редица мерки, включващи оправомощаване и защита на малолетни лица, инициативи за повишаване на осведомеността и образователни кампании, средства за саморегулиране и безопасност.

Тези мерки напълно съответстват на предложението на Комисията за директива относно предотвратяването и борбата с трафика на хора и защитата на жертвите.

Също така целите са в съответствие с новата Стратегия на ЕС за младежта (Резолюция 27 на Съвета от ноември 2009 г.), която е насочена към деца и младежи на възраст между 13 и 20 години и внедрява европейското сътрудничество в областта на

политиката за младежта в международната система за защита на правата на човека. В Стратегията на ЕС за младежта се подчертава, че животът и перспективите за бъдещето на младите хора са до голяма степен предопределени от възможностите, подкрепата и закрилата, получени през детството, и се призовава заинтересованите лица на местно равнище да идентифицират младежите, които са изложени на риск, и да им помогнат, да ги насочат към други служби, когато това е необходимо, и да улеснят достъпа им до здравни грижи.

Настоящото предложение бе подробно разгледано, за да се осигури пълно съответствие на неговите разпоредби с основните права, а именно човешко достойнство, забрана за изтезания и нечовешко или унижително отношение или наказание, права на детето, право на свобода и сигурност, свобода на изразяване и информация, защита на личните данни, право на ефективна защита и на справедлив съдебен процес, както и принципите на законност и пропорционалност между престъпления и наказания.

Специално внимание бе обърнато на член 24 от Хартата на основните права на Европейския съюз, в който е предвидено положително задължение за действие с цел осигуряване на необходимата закрила на децата. Той гласи, че децата имат право на закрила и на грижите, необходими за тяхното благоденствие. Освен това се изисква при всички действия, които се предприемат от публичните власти или частни институции по отношение на децата, висшият интерес на детето да бъде от първостепенно значение, което е предвидено и в Конвенцията на ООН за правата на детето.

Разпоредбите относно инкриминирането на нови форми на злоупотреба, при които се използва интернет, относно признаването на специални техники за разследване, относно забраната на определени дейности и относно обмена на информация за осигуряване на правоприлагане в целия ЕС бяха специално разгледани с оглед на правото на зачитане на личния и семейния живот и защитата на личните данни (член 8 от Европейската конвенция за защита на правата на човека, членове 7 и 8 от Хартата на основните права на Европейския съюз). Разпоредбите за засилено правоприлагане срещу публикуването и разпространението на материали, съдържащи малтретиране на деца, срещу рекламирането на детска порнография или насърчаването на сексуално малтретиране на деца, както и разпоредбите относно механизми за блокиране на достъпа до страници в интернет, които съдържат детска порнография, бяха проверени по-специално по отношение на свободата на изразяване (член 10 от Европейската конвенция за защита на правата на човека, член 11 от Хартата на основните права на Европейския съюз).

При необходимост могат да се използват по целесъобразен начин възможностите за финансиране, които съществуват на равнище Европейски съюз, за да се подкрепят усилията на държавите-членки за спазване на изискванията на настоящата директива.

2. КОНСУЛТАЦИИ СЪС ЗАИНТЕРЕСОВАНИТЕ СТРАНИ И ОЦЕНКА НА ВЪЗДЕЙСТВИЕТО

• Консултация със заинтересованите страни

Методи за консултиране, основни целеви сектори и общ профил на участниците в консултацията

Бяха проведени консултации с редица експерти в тази област по време на три срещи, посветени на сексуалното малтретиране и сексуалната експлоатация на деца, както и на

трафика на хора. В консултациите участваха представители на правителствата на държавите-членки, членове на експертната група на Комисията за трафика на хора, международни организации, по-специално Съветът на Европа и УНИЦЕФ, неправителствени организации, представители на академичните среди и научноизследователски центрове, както и други обществени институции. Редица експерти и организации изпратиха впоследствие документи и информация.

По време на дискусиите в Съвета по предложението на Комисията за рамково решение по този въпрос бе предоставена информация за законодателството и настоящата практика в държавите-членки. Това до голяма степен потвърди необходимостта от нова рамка на ЕС за сближаване на националното законодателство.

Обобщение на отговорите и на начина, по който те бяха взети предвид

Основните послания в резултат на консултацията са следните:

- необходимостта от включване на подобренията, направени в Конвенцията на Съвета на Европа;
- необходимостта да се инкриминират форми на малтретиране, които не са включени в сегашното рамково решение, и по-конкретно нови форми на престъпления с използване на информационните технологии;
- необходимостта от премахване на препятствията пред разследването и наказателното преследване на трансгранични случаи;
- необходимостта от осигуряване на пълна защита на жертвите, и по-специално при разследването и наказателното преследване;
- необходимостта от предотвратяване на престъпления чрез програми за интервенция и лечение;
- необходимостта да се гарантира, че присъдите и мерките за сигурност, наложени на опасни извършители на престъпления в една държава, са ефективни във всички държави-членки.

Информацията и становищата, получени по време на консултацията, бяха взети предвид в оценката на въздействието. Някои от предложенията, направени от различни заинтересовани страни в процеса на консултация, не бяха включени в предложението по различни причини, изложени в оценката на въздействието.

• **Събиране и използване на експертни становища**

Не бяха необходими външни експертни становища.

• **Оценка на въздействието SEC(2009)355 и обобщение на оценката на въздействието SEC(2009)356**

В контекста на предишното предложение за рамково решение бяха разгледани различни варианти на политиката като средство за постигане на целта.

• Вариант на политиката (1): без нови действия от страна на ЕС

ЕС не предприема нови действия (законодателство, инструменти извън рамките на политиката, финансова подкрепа) за борба със сексуалното малтретиране и експлоатация на деца, а държавите-членки могат да продължат процеса на подписване и ратифициране на Конвенцията на Съвета на Европа.

• Вариант на политиката (2): допълване на съществуващото законодателство с незаконодателни мерки

Съществуващото законодателство на ЕС, по-конкретно Рамково решение 2004/68/ПВР, няма да бъде изменено. Вместо това ще бъдат въведени незаконодателни мерки за подкрепа на координираното прилагане на националните законодателства. Това ще

включва обмен на информация и опит в наказателното преследване, защитата или предотвратяването, повишаване на информираността, сътрудничество с частния сектор и насърчаване на саморегулирането или въвеждането на механизми за събиране на данни.

- Вариант на политиката (3): ново законодателство относно наказателното преследване на извършителите на престъпления, защитата на жертвите и предотвратяването на престъпления

Ще бъде приет нов законодателен акт, който ще включва съществуващото рамково решение, някои разпоредби от Конвенцията на Съвета на Европа, както и допълнителни елементи, които не се съдържат в тези документи. То ще обхване наказателното преследване на извършителите на престъпления, защитата на жертвите и предотвратяването на този феномен.

- Вариант на политиката (4): ново всеобхватно законодателство за засилено наказателно преследване на извършителите на престъпления, защита на жертвите и предотвратяване на престъпления (като във вариант 3) заедно с незаконодателни мерки (като във вариант 2)

Съществуващите разпоредби на Рамково решение 2004/68/ПВР ще бъдат допълнени с действия на ЕС за промяна в материалното наказателно право и производство, за защита на жертвите и за предотвратяване на престъпленията, както във вариант 3, заедно с незаконодателните мерки, набелязани във вариант 2, за по-добро прилагане на националните законодателства.

След анализ на икономическото и социалното въздействие, както и на въздействието върху основните права, варианти 3 и 4 представляват най-добрият подход към проблемите и позволяват да бъдат постигнати целите на предложението. Предпочитаният вариант е вариант 4, следван от вариант 3.

Комисията извърши оценка на въздействието във връзка с предишното предложение за Рамково решение от 25 март 2009 г. относно борбата със сексуалното малтретиране, сексуалната експлоатация на деца и детската порнография, която е валидна *mutatis mutandis* и за настоящото предложение за директива. Докладът за оценката на въздействието може да бъде намерен на:

http://ec.europa.eu/governance/impact/ia_carried_out/cia_2009_en.htm#jls

3. ПРАВНИ ЕЛЕМЕНТИ НА ПРЕДЛОЖЕНИЕТО

- **Обобщение на предлаганите мерки**

Директивата ще отмени и в същото време ще включи Рамково решение 2004/68/ПВР, като обхване следните нови елементи:

– Относно материалното наказателно право като цяло

Ще бъдат инкриминирани тежки форми на сексуално малтретиране и експлоатация на деца, които към момента не са обхванати от законодателството на ЕС. Това включва, например, организирането на пътувания с цел извършване на сексуално малтретиране, нещо, което е от особено значение в контекста на детския секс туризъм, но не се

изчерпва с него. Определението за детска порнография се изменя, за да се доближи до определението в Конвенцията на Съвета на Европа и във Факултативния протокол към Конвенцията за правата на детето. Специално внимание се обръща на престъпления срещу деца в особено уязвимо положение.

Тежестта на наказанията следва да се увеличи, за да могат тези наказания да бъдат пропорционални, ефективни и възпиращи. За да се определи тежестта на престъплението и пропорционалните на него наказания, се вземат предвид различни фактори, които могат да участват в много различни видове престъпления като степента на вреда за жертвата, степента на виновност на извършителя и степента на риск за обществото.

По този начин могат да бъдат установени различни връзки между престъпленията. Най-общо казано, действията, включващи сексуален контакт, са по-тежко престъпление от тези, при които няма сексуален контакт. Наличието на експлоатация прави престъплението по-тежко, отколкото ако липсва такава. Принуждаването и използването на сила или заплахи са по-тежки престъпления от злоупотребата с власт от страна на извършителя или с уязвимостта на жертвата, която, от своя страна, е по-тежко престъпление, отколкото ако жертвата е дала свободно съгласието си. Проституцията, която е свързана със сексуални действия срещу заплащане, е по-тежко престъпление от порнографските представления, които може да са свързани или да не са свързани със сексуални действия. Набирането на деца за проституиране или подобни действия е по-тежко престъпление от склоняването към проституция, тъй като то предполага активното търсене на деца като стока. Във връзка с детската порнография производството на такива материали, което обикновено включва набирането на деца и осъществяването на сексуални контакти с тях, е по-тежко престъпление от други престъпления, като разпространяването или предлагането, които, от своя страна, пък са по-тежки престъпления от притежаването и достъпа.

В резултат на съчетаването на тези различни критерии се прави разлика между пет различни групи престъпления в зависимост от тежестта им, които съответно водят до различни наказания за основните престъпления.

– Относно новите престъпления в информационно-технологична среда

Ще бъдат инкриминирани нови форми на сексуално малтретиране и експлоатация, улеснени от използването на информационни технологии. Това включва порнографски представления онлайн или съзнателно придобиване на достъп до детска порнография, като по този начин се обхващат случаите, при които достъпът до детска порнография от уебсайтове, които не изискват сваляне или запазване на изображенията, не попада в обхвата на „притежаване“ или „придобиване“ на детска порнография. Освен това се включва и новият вид престъпление, при което се склоняват деца към сексуални действия („grooming“), като се следва точно формулировката, договорена в Конвенцията на Съвета на Европа.

– Относно наказателното разследване и откриването на наказателно производство

Ще бъдат въведени редица разпоредби за подкрепа при разследването на престъпления и повдигането на обвинения.

– Относно наказателното преследване на престъпления, извършени в чужбина

Правилата относно съдебната компетентност ще бъдат изменени така, че извършителите от ЕС на сексуално малтретиране или експлоатация на деца, които са граждани на държава-членка или обичайно пребивават в нея, да подлежат на наказателно преследване, дори ако извършат престъпление извън границите на ЕС в рамките на така наречения секс туризъм.

– Относно защитата на жертвите

Ще бъдат включени нови разпоредби относно защитата на жертвите (в широк смисъл), с които да се осигури на жертвите лесен достъп до правна защита и да им се спестят страдания, свързани с участието в наказателно производство. Тези разпоредби включват оказването на помощ и подкрепа на жертвите, както и осигуряването на защита на жертвите при наказателно разследване и производство.

– Относно предотвратяването на престъпления

Ще бъдат въведени промени за подпомагане на предотвратяването на престъпления, свързани със сексуално малтретиране и експлоатация на деца, посредством редица действия, съсредоточени върху предотвратяване на повторното извършване на престъпления от страна на предишни извършители на престъпления, и за ограничаване на достъпа до детска порнография в интернет. Целта на ограничаването на този достъп е да се намали разпространението на детска порнография, като се затрудни използването на общодостъпната мрежа. Това не заменя действията за отстраняване на съдържанието при източника и за наказателно преследване на извършителите на престъпления.

В резултат на това с предложението ще се постигне по редица начини допълнително подобрене на стандарта за защита, определен в Конвенцията на Съвета на Европа. От гледна точка на съдържанието предложението включва елементи, които не се съдържат в Конвенцията на Съвета на Европа, като например гарантиране на прилагането в целия ЕС на забраната, налагана на извършителите на престъпление, за упражняване на дейности, включващи контакт с деца, блокирането на достъпа до детска порнография в интернет, инкриминирането на принуждаването на дете да има сексуални отношения с трето лице, на сексуалното малтретиране на деца посредством порнографски представления онлайн, както и клауза за неприлагане на наказание спрямо детето жертва. Предложението също така надхвърля задълженията, наложени от Конвенцията на Съвета на Европа по отношение на тежестта на наказанията, безплатното правно консултиране за децата жертви и наказването на дейности, които окуражават малтретирането и детския секс туризъм. От формална гледна точка въвеждането на разпоредби от Конвенцията на Съвета на Европа в законодателството на ЕС ще спомогне за по-бързо приемане на национални мерки в сравнение с националните процедури по ратификация и ще гарантира по-добър мониторинг на прилагането.

- **Правно основание**

Член 82, параграф 2 и член 83, параграф 1 от Договора за функционирането на Европейския съюз.

- **Принцип на субсидиарност**

Принципът на субсидиарност се прилага към действията на Европейския съюз.

Целите на предложението не могат да бъдат постигнати в достатъчна степен от държавите-членки поради посочените по-долу причини.

Сексуалната експлоатация и сексуалното малтретиране на деца имат значително трансгранично измерение, което е най-ясно изразено при детската порнография и детския секс туризъм, но се проявява и при нуждата да се гарантира, че децата във всички държави-членки следва да бъдат защитени от извършители на престъпления от всички държави-членки, които лесно могат да пътуват. Това изисква действия на равнище ЕС, и по-конкретно в продължение на Рамково решение 2004/68/ПВР на Съвета и Решение 2000/375/ПВР на Съвета¹, тъй като целта за ефективна защита на децата не може да бъде постигната в достатъчна степен от държавите-членки нито на централно, нито на регионално, нито на местно равнище.

Чрез действия на Европейския съюз целите на предложението могат да бъдат постигнати по-добре поради посочените по-долу причини.

С предложението ще се постигне по-нататъшно сближаване на материалното наказателно право на държавите-членки и на приложимите процедури, което ще има благоприятно въздействие върху борбата срещу тези престъпления. На първо място, това е начин да се избегне предпочитането да се извършват престъпления в определени държави-членки, в които правилата не са толкова стриктни; на второ — общите определения ще дадат възможност за насърчаване на обмена на полезна обща информация и опит и ще насърчат съпоставимостта на данните; и на трето място — ще се улесни международното сътрудничество. Предложението също така ще подобри защитата на децата жертви. Това е хуманитарен императив и необходимо условие, за да могат жертвите да предоставят доказателствата, необходими за наказателното преследване на извършителите на престъпления. Ще бъде засилена и ефективността на превантивните мерки в целия ЕС.

Следователно предложението е в съответствие с принципа на субсидиарност.

• Принцип на пропорционалност

Предложението е в съответствие с принципа на пропорционалност поради посочената(ите) по-долу причина(и).

Настоящата директива се ограничава до необходимия минимум за постигането на тези цели на европейско равнище и не надхвърля необходимото за това, като взема предвид нуждата от точно наказателно законодателство.

• Избор на инструменти

Предложени инструменти: директива.

В борбата срещу сексуалната експлоатация на деца е необходимо да се извърши сближаване на законите и наредбите на държавите-членки в областта на наказателното право, за да се подобри сътрудничеството по наказателноправни въпроси. За тази цел ДФЕС специално предвижда да се приемат единствено директиви.

¹ Решение на Съвета от 29 май 2000 г. за борба с детската порнография в Интернет (ОВ L 138, 9.6.2000 г., стр. 1).

4. ОТРАЖЕНИЕ ВЪРХУ БЮДЖЕТА

Предложението няма отражение върху бюджета на ЕС.

5. ДОПЪЛНИТЕЛНА ИНФОРМАЦИЯ

- **Отмяна на съществуващо законодателство**

Приемането на предложението ще доведе до отмяна на съществуващо законодателство.

- **Териториален обхват**

Адресати на настоящото предложение ще бъдат държавите-членки. Прилагането на произтичащата от него директива спрямо Обединеното кралство, Ирландия и Дания ще бъде определено в съответствие с разпоредбите на Протоколи № 21 и № 22, приложени към Договора за функционирането на Европейския съюз.

Предложение за

ДИРЕКТИВА НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И НА СЪВЕТА

относно борбата със сексуалното малтретиране, сексуалната експлоатация на деца и детската порнография и за отмяна на Рамково решение 2004/68/ПВР

ЕВРОПЕЙСКИЯТ ПАРЛАМЕНТ И СЪВЕТЪТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ,

като взеха предвид Договора за функционирането на Европейския съюз, и по-специално член 82, параграф 2 и член 83, параграф 1 от него,

като взеха предвид предложението на Европейската комисия,

след предаване на проекта на законодателен акт на националните парламенти,

като взеха предвид становището на Европейския икономически и социален комитет²,

като взеха предвид становището на Комитета на регионите³,

като действат в съответствие с обикновената законодателна процедура⁴,

като имат предвид, че:

- (1) Сексуалното малтретиране и сексуалната експлоатация на деца, включително детската порнография, представляват сериозни нарушения на основните права, и по-специално на правата на детето на закрила и грижа, които са необходими за неговото благоденствие, както е посочено в Конвенцията на ООН за правата на детето и Хартата на основните права на Европейския съюз.
- (2) Детската порнография, която представлява изображения на сексуално малтретиране на деца, и други особено тежки форми на сексуално малтретиране и сексуална експлоатация на деца се увеличават и разпространяват посредством използването на новите технологии и интернет.
- (3) Чрез Рамково решение 2004/68/ПВР на Съвета относно борбата със сексуалната експлоатация на деца и детската порнография⁵ се сближават законодателствата на държавите-членки за инкриминиране на най-тежките форми на сексуално малтретиране и сексуална експлоатация на деца, за разширяване на обхвата на националната съдебна компетентност и за предоставяне на минимално подпомагане на жертвите. Рамково решение 2001/220/ПВР на Съвета относно

² ОВ С [...], [...], стр.[...].

³ ОВ С [...], [...], стр.[...].

⁴ ОВ С [...], [...], стр.[...].

⁵ ОВ L 13, 20.1.2004 г., стр. 14.

правното положение в наказателното производство на жертвите от престъпления⁶ установява набор от права на жертвите в наказателното производство, сред които правото на защита и на обезщетение. Освен това координирането на наказателното преследване в дела за сексуално малтретиране, сексуална експлоатация на деца и детска порнография ще стане по-лесно с приемането на Рамково решение 2009/948/ПВР на Съвета относно предотвратяване и уреждане на спорове за упражняване на компетентност при наказателни производства⁷.

- (4) Съгласно член 34 от Конвенцията на ООН за правата на детето държавите - страни по Конвенцията, се задължават да защитават детето от всички форми на сексуално насилие. Факултативният протокол на ООН към Конвенцията за правата на детето относно търговията с деца, детската проституция и детската порнография, и особено Конвенцията на Съвета на Европа за защита на децата срещу сексуална експлоатация и сексуално посегателство⁸ са ключови стъпки към укрепване на международното сътрудничество в тази област.
- (5) Такива тежки престъпления като сексуалната експлоатация на деца и детската порнография изискват всеобхватен подход, включващ наказателното преследване на извършителите на престъпленията, защитата на децата жертви и предотвратяването на този феномен. Висшият интерес на детето трябва да бъде основното съображение при предприемането на мерки за борба с тези престъпления в съответствие с Хартата на основните права на Европейския съюз и Конвенцията на ООН за правата на детето. Рамково решение 2004/68/ПВР следва да бъде заменено с нов инструмент, който предоставя такава всеобхватна правна рамка за постигането на тази цел.
- (6) Спрямо тежките форми на сексуално малтретиране и сексуална експлоатация на деца следва да се прилагат ефективни, пропорционални и възпиращи наказания. Това включва по-специално различни форми на сексуално малтретиране и сексуална експлоатация, улеснени от използването на информационните и комуникационните технологии. Определението за детска порнография следва да бъде изяснено и да се доближи до съдържащото се в международни инструменти определение.
- (7) Настоящата директива не урежда политиките на държавите-членки по отношение на сексуалните действия по взаимно съгласие, в които могат да участват деца и които могат да се считат за нормално откриване на сексуалността в хода на човешкото развитие, като се отчитат различните културни традиции и традиции в правото, както и появата на нови форми на установяване и поддържане на отношения между деца и подрастващи, включително посредством информационните и комуникационните технологии.
- (8) Разследването на престъпления и повдигането на обвинение в наказателно производство следва да бъдат улеснени, за да бъдат взети предвид трудността за

⁶ ОВ L 82, 22.3.2001 г., стр. 1.

⁷ ОВ L 328, 15.12.2009 г., стр. 42.

⁸ Конвенция на Съвета на Европа за защита на децата срещу сексуална експлоатация и сексуално посегателство, изготвена в Лансароте на 25.10.2007 г., поредица договори на Съвета на Европа № 201.

децата жертви да съобщават за случаи на малтретиране и анонимността на извършителите на престъпления в киберпространството. За успешното разследване и наказателно преследване на престъпленията, посочени в настоящата директива, следва на лицата, отговарящи за разследването и наказателното преследване на тези престъпления, да бъдат предоставени ефективни средства за разследване. Тези средства могат да включват операции под прикритие, прихващане на съобщения, наблюдение под прикритие, включително електронно наблюдение, наблюдение на банкови сметки или други финансови разследвания.

- (9) Правилата относно съдебната компетентност следва да бъдат изменени така, че извършителите от Европейския съюз на сексуално малтретиране или експлоатация на деца да подлежат на наказателно преследване, дори ако извършат престъпление извън границите на Европейския съюз в рамките на така наречения секс туризъм.
- (10) Мерките за защита на децата жертви следва да бъдат приети в техния висш интерес, като се направи оценка на нуждите им. Децата жертви следва да имат лесен достъп до правна защита, включително до безплатни правни консултации и представителство и до мерки за решаването на конфликти на интереси в случаите, когато малтретирането е било извършено в семейството. Освен това децата жертви следва да бъдат защитени от налагането на наказания, например съгласно националното законодателство относно имиграцията или проституцията, ако уведомят компетентните органи за своя случай. Също така участието на деца жертви в наказателното производство не следва да бъде допълнителна травма за тях заради изслушванията или визуалния контакт с извършителите на престъплението.
- (11) За предотвратяването и свеждането до минимум на повторното извършване на престъпление извършителите следва да бъдат подлагани на оценка на заплахата, която те представляват, и на възможния риск от повторно извършване на сексуални престъпления срещу деца и следва да имат доброволен достъп до ефективни програми или мерки за интервенция.
- (12) Когато това е обосновано от заплахата, която те представляват, и възможните рискове от повторно извършване на престъпление, осъдените извършители не следва да се допускат, временно или постоянно, до упражняването на дейности, които включват редовен контакт с деца. Прилагането на такива забрани следва да се улесни в рамките на ЕС.
- (13) Детската порнография, която представлява изображения на сексуално малтретиране, е специален вид съдържание, което не може да се счита за изразяване на мнение. За целите на борбата с детската порнография е необходимо да се намали разпространението на материали, показващи малтретиране на деца, като се направи така, че качването на такова съдържание в общодостъпната мрежа стане по-трудно за извършването на тези престъпления. Следователно е необходимо да се предприемат действия за отстраняване на съдържанието още при източника и за задържане на виновните за разпространението или свалянето на изображения на малтретиране на деца. Посредством засиленото сътрудничество с трети държави и международни организации ЕС следва да се стреми към улесняване на ефективното

отстраняване от органите на трети държави на уебсайтове, съдържащи детска порнография, които са хоствани на тяхна територия. Тъй като обаче въпреки тези усилия отстраняването на съдържание с детска порнография при източника се оказва трудно, когато изходните материали не се намират на територията на ЕС, следва да се създадат механизми за блокиране на достъпа от територията на Съюза до страници в интернет, които съдържат или разпространяват детска порнография. За тази цел могат да се използват различни механизми, сред които улесняване на издаването на нареждане от компетентните съдебни или полицейски органи за такова блокиране или оказване на подкрепа и стимулиране на доставчиците на интернет услуги доброволно да разработват кодекси на поведение и насоки за блокиране на достъпа до такива интернет страници. За отстраняването и блокирането на съдържание с малтретиране на деца следва да се установи сътрудничество между публичните органи, което впоследствие да бъде укрепено, като целта е да се гарантира, че националните списъци на уебсайтове с материали, съдържащи детска порнография, са възможно най-изчерпателни, и да се избегне двойната работа. При всички тези действия трябва да се вземат под внимание правата на крайните потребители, да се спазват съществуващите правни и съдебни процедури и да се съблюдават Европейската конвенция за правата на човека и Хартата на основните права на Европейския съюз. По Програмата за по-безопасен интернет бе създадена мрежа от горещи линии, чиято цел е да събират информация и да осигуряват покритие и обмен на информация за различните видове нелегално съдържание онлайн.

- (14) Тъй като целта на настоящата директива, а именно борба със сексуалното малтретиране и сексуалната експлоатация на деца и детската порнография, не може да се постигне в достатъчна степен от държавите-членки чрез самостоятелни действия, а поради мащаба и въздействието може да се постигне по-добре на равнище Съюз, Съюзът може да приеме мерки в съответствие с принципите на субсидиарност, посочени в член 3 и член 5 от Договора за Европейския съюз. В съответствие с принципа на пропорционалност, определен в член 5, настоящата директива не надхвърля необходимото за постигането на своята цел.
- (15) Настоящата директива зачита основните права и съблюдава принципите, признати по-специално в Хартата на основните права на Европейския съюз, а именно човешко достойнство, забрана на изтезания и нечовешко или унижително отношение или наказание, права на детето, право на свобода и сигурност, свобода на изразяване и информация, защита на личните данни, право на ефективна правна защита и на справедлив съдебен процес, както и принципите на законност и пропорционалност между престъпления и наказания. По-специално, настоящата директива се стреми да гарантира безпрекословното спазване на тези права и трябва да бъде приложена по съответния начин.
- (16) [В съответствие с членове 1, 2, 3 и 4 от Протокола относно позицията на Обединеното кралство и Ирландия по отношение на пространството на свобода, сигурност и правосъдие, приложен към Договора за функционирането на Европейския съюз, Обединеното кралство и Ирландия са уведомили за желанието си да участват в приемането и прилагането на настоящата директива] ИЛИ [Без да се засяга член 4 от Протокола относно позицията на Обединеното кралство и Ирландия по отношение на пространството на свобода, сигурност и правосъдие, Обединеното кралство и Ирландия няма да участват в приемането

на настоящата директива и следователно няма да бъдат обвързани с нея и няма да я прилагат]⁹. В съответствие с членове 1 и 2 от Протокола относно позицията на Дания, приложен към Договора за функционирането на Европейския съюз, Дания не участва в приемането на настоящата директива и следователно не е обвързана с нея и няма да я прилага,

ПРИЕХА НАСТОЯЩАТА ДИРЕКТИВА:

Член 1
Предмет

Целта на настоящата директива е да се установят минимални права за определяне на престъпленията и наказанията в сферата на сексуалната експлоатация на деца. Също така директивата цели да бъдат въведени общи разпоредби за засилване на предотвратяването на тези престъпления и защитата на техните жертви.

⁹ Окончателната формулировка на това съображение в директивата ще зависи от позицията на Обединеното кралство и Ирландия, която те ще вземат в съответствие с разпоредбите на Протокол № 21.

Член 2
Определения

За целите на настоящата директива:

- а) „дете“ означава всяко лице на възраст под 18 години;
- б) „детска порнография“ означава
 - i) материал, който нагледно изобразява дете, участващо в реално или симулирано изразено сексуално поведение; или
 - ii) изображение на половите органи на дете за предимно сексуални цели; или
 - iii) материал, който нагледно изобразява лице, което изглежда, че е дете, и което участва в реално или симулирано изразено сексуално поведение, или изображение на половите органи на лице, което изглежда, че е дете, за предимно сексуални цели; или
 - iv) реалистични изображения на дете, участващо в изразено сексуално поведение, или реалистични изображения на половите органи на дете независимо дали това дете наистина съществува, за предимно сексуални цели;
- в) „детска проституция“ означава използването на дете за сексуални действия, при което се дават или обещават пари или друга форма на възнаграждение като плащане в замяна на участието на детето в сексуални действия, без значение дали това плащане, обещание или отплата е отправено към детето или към трето лице;
- г) „порнографско представление“ означава представяне на живо, включително посредством информационни и комуникационни технологии, на:
 - i) дете, участващо в реално или симулирано изразено сексуално поведение; или
 - ii) половите органи на дете за предимно сексуални цели;
- д) „юридическо лице“ означава всяко образувание, което има юридическа правосубектност съгласно приложимото право с изключение на държави или публични органи, които упражняват държавна власт, и публични международни организации.

Член 3
Престъпления, свързани със сексуално малтретиране

1. Държавите-членки предприемат необходимите мерки, за да гарантират, че умишлените деяния, посочени в параграфи 2—5, са наказуеми.

2. Склоняването за сексуални цели на дете, което не е достигнало възрастта за съгласие за сексуални действия съгласно националното право, да е свидетел на сексуално малтретиране или сексуални действия, дори ако то не участва в тях, се наказва с лишаване от свобода за максимален срок не по-малък от две години.
3. Участието в сексуални действия с дете, което не е достигнало възрастта за съгласие за сексуални действия съгласно националното право, се наказва с лишаване от свобода за максимален срок не по-малък от пет години.
4. Участието в сексуални действия с дете, когато:
 - i) е извършена злоупотреба с установени отношение на доверие, власт или въздействие върху детето, се наказва с лишаване от свобода за максимален срок не по-малък от осем години; или
 - ii) е извършена злоупотреба с особено уязвимо положение на детето, по-конкретно поради умствено или физическо увреждане или положение на зависимост, се наказва с лишаване от свобода за максимален срок не по-малък от осем години; или
 - iii) е използвано принуждаване, сила или заплахи, се наказва с лишаване от свобода за максимален срок не по-малък от десет години.
5. Принуждаването на дете да участва в сексуални действия с трето лице се наказва с лишаване от свобода за максимален срок не по-малък от десет години.

Член 4

Престъпления, свързани със сексуална експлоатация

1. Държавите-членки предприемат необходимите мерки, за да гарантират, че умишлените деяния, посочени в параграфи 2—11, са наказуеми.
2. Склоняването на дете да участва в порнографски представления се наказва с лишаване от свобода за максимален срок не по-малък от две години.
3. Извличането на печалба от дете, участващо в порнографски представления, или експлоатацията на такова дете по друг начин се наказват с лишаване от свобода за максимален срок не по-малък от две години.
4. Съзнателното присъствие на порнографски представления, в които участват деца, се наказва с лишаване от свобода за максимален срок не по-малък от две години.
5. Набирането на дете да участва в порнографски представления се наказва с лишаване от свобода за максимален срок не по-малък от пет години.
6. Склоняването на дете да участва в детска проституция се наказва с лишаване от свобода за максимален срок не по-малък от пет години.

7. Извличането на печалба от дете, участващо в детска проституция, или експлоатацията на такова дете по друг начин се наказват с лишаване от свобода за максимален срок не по-малък от пет години.
8. Участието в сексуални действия с дете, когато се прибегва до детска проституция, се наказва с лишаване от свобода за максимален срок не по-малък от пет години.
9. Принуждаването на дете да участва в порнографски представления се наказва с лишаване от свобода за максимален срок не по-малък от осем години.
10. Набирането на дете да участва в детска проституция се наказва с лишаване от свобода за максимален срок не по-малък от осем години.
11. Принуждаването на дете да участва в детска проституция се наказва с лишаване от свобода за максимален срок не по-малък от десет години.

Член 5

Престъпления, свързани с детска порнография

1. Държавите-членки предприемат необходимите мерки, за да гарантират, че умишлените деяния, посочени в параграфи 2—6, са наказуеми.
2. Придобиването или притежаването на детска порнография се наказват с лишаване от свобода за максимален срок не по-малък от една година.
3. Съзнателното получаване на достъп посредством информационни и комуникационни технологии до детска порнография се наказва с лишаване от свобода за максимален срок не по-малък от една година
4. Дистрибуцията, разпространението или предаването на детска порнография се наказва с лишаване от свобода за максимален срок не по-малък от две години.
5. Предлагането, доставянето или предоставянето на разположение на детска порнография се наказва с лишаване от свобода за максимален срок не по-малък от две години.
6. Производството на детска порнография се наказва с лишаване от свобода за максимален срок не по-малък от пет години.

Член 6

Съблазняване на деца за сексуални цели

Държавите-членки предприемат необходимите мерки, за да гарантират, че следното умишлено деяние е наказуемо:

предлагането, посредством информационни и комуникационни технологии, от страна на възрастен да се срещне с дете, което не е достигнало възрастта за съгласие за сексуални действия съгласно националното право, с цел извършване на престъпление, посочено в член 3, параграф 3 и член 5, параграф 6, когато това предлагане е

последвано от материални действия, водещи до такава среща, се наказва с лишаване от свобода за максимален срок не по-малък от две години.

Член 7

Подстрекателство, подпомагане и съдействие, опит и приготовления за извършване на престъпление

1. Държавите-членки предприемат необходимите мерки, за да гарантират, че подстрекателството, подпомагането и съдействието за извършване на престъпление, посочено в членове 3—6, са наказуеми.
2. Държавите-членки предприемат необходимите мерки, за да гарантират, че опитите за извършване на престъпление, посочено в член 3, параграф 2 и параграфи 3—5, във връзка със ставането на свидетел на сексуално малтретиране и на престъпление, посочено в член 4, параграфи 2—3 и параграфи 5—11 и в член 5, параграф 2 и параграфи 4—6, са наказуеми.
3. Държавите-членки предприемат необходимите мерки, за да гарантират, че следното умишлено деяние е наказуемо:
 - а) разпространението на материали, които рекламират възможността за извършване на престъпление, посочено в членове 3—6;
 - б) организирането на пътувания с цел извършване на престъпление, посочено в членове 3—6.

Член 8

Сексуални действия по взаимно съгласие между деца или лица на сходна възраст и със сходно развитие

Разпоредбите на член 3, параграф 2 във връзка със ставането на свидетел на сексуални действия и разпоредбите на член 3, параграф 3, член 4, параграф 2 и параграф 4 и член 5 не уреждат сексуалните действия по взаимно съгласие между деца или с участието на лица, които са на сходна възраст и със сходно психологическо и физическо развитие и зрялост, доколкото при тези действия няма малтретиране.

Член 9

Утежняващи обстоятелства

1. Доколкото следните обстоятелства не са вече част от основните елементи на престъпленията, посочени в членове 3—7, те се считат за утежняващи обстоятелства за целите на настоящата директива:
 - а) детето не е достигнало възрастта за съгласие за сексуални действия съгласно националното законодателство;
 - б) престъплението е извършено спрямо дете в особено уязвимо положение, по-конкретно поради умствено или физическо увреждане или положение на зависимост;

- в) престъплението е извършено от член на семейството, от лице, което съжителства с детето, или от лице, което е злоупотребило със своята власт;
 - г) престъплението е извършено от няколко лица, които са действали заедно;
 - д) престъпленията са извършени в рамките на престъпна организация по смисъла на Рамково решение 2008/841/ПВР¹⁰;
 - е) извършителят вече е осъждан за престъпления от същия характер;
 - ж) престъплението е застрашило живота на детето;
 - з) престъплението включва сериозна проява на насилие или е причинило сериозна вреда на детето.
2. Когато е налице поне едно от утежняващите обстоятелства, посочени в параграф 1, държавите-членки предприемат необходимите мерки, за да гарантират, че престъпленията, посочени в членове 3—6, се наказват с ефективни, пропорционални и разубеждаващи наказания, като тези наказания са по-тежки от предвидените в членове 3—6 за основното престъпление.

Член 10

Лишаване от правото на упражняване на дейност вследствие на присъда

1. За да се избегне рискът от повторно извършване на престъпления, държавите-членки предприемат необходимите мерки, за да гарантират, че физическо лице, което е било осъдено за престъпление, посочено в членове 3—7, може временно или постоянно да не бъде допуснато да упражнява дейности, които включват редовни контакти с деца.
2. Държавите-членки предприемат необходимите мерки, за да гарантират, че посочената в параграф 1 мярка е вписана в регистрите за съдимост на осъждащата държава-членка.
3. Чрез дерогация от член 7, параграф 2 и член 9, параграф 2 от Рамково решение 2009/315/ПВР на Съвета относно организацията и съдържанието на обмена на информация, получена от регистрите за съдимост, между държавите-членки¹¹ държавите-членки предприемат необходимите мерки, за да гарантират, че с цел ефективно прилагане на мярката, предвиждаща лицето да не се допуска временно или постоянно до упражняване на дейности, които включват редовен контакт с деца, и по-конкретно доколкото изискващата държава-членка поставя условия за достъпа до определени дейности, за да гарантира, че кандидатите не са осъждани за престъпление по членове 3—7 от настоящата директива, че информацията относно отстраняване, произтичащо от присъда за престъпление по членове 3—7 от настоящата директива, се предава при поискване по член 6 от рамковото решение от централния орган на държавата-членка, чийто

¹⁰ ОВ L 300, 11.11.2008 г., стр. 42.

¹¹ ОВ L 93, 7.4.2009 г., стр. 23.

гражданин е лицето, и че личните данни, отнасящи се до такова лишаване от правото на упражняване на дейност по член 7, параграфи 2 и 4 от рамковото решение, могат във всички случаи да бъдат използвани с такава цел.

4. Държавите-членки предприемат необходимите мерки, за да гарантират признаването и прилагането на посочената в параграф 1 мярка, когато тази мярка е наложена в друга държава-членка.

Член 11

Отговорност на юридическите лица

1. Държавите-членки предприемат необходимите мерки, за да гарантират, че юридическите лица могат да бъдат подведени под отговорност за престъпление, посочено в членове 3—7, извършено в тяхна полза от лице, което действа самостоятелно или като член на орган на юридическото лице и което заема ръководна длъжност в това юридическо лице, въз основа на едно от следните:
 - а) пълномощие да представлява юридическото лице;
 - б) правомощие да взема решения от името на юридическото лице;
 - в) правомощие да упражнява контрол в юридическото лице.
2. Държавите-членки предприемат също необходимите мерки, за да гарантират, че юридическите лица могат да бъдат подведени под отговорност, когато липсата на надзор или контрол от страна на лице, посочено в параграф 1 от настоящия член, е направила възможно извършването от негово подчинено лице на престъпление, посочено в членове 3—7, в полза на това юридическо лице.
3. Отговорността на юридическите лица съгласно параграфи 1 и 2 от настоящия член не засяга образуването на наказателно производство срещу физически лица, които са извършители на престъпление, посочено в членове 3—7, или съучастници в него.

Член 12

Наказания за юридическите лица

1. Държавите-членки предприемат необходимите мерки, за да гарантират, че юридическото лице, подведено под отговорност съгласно член 11, параграф 1, подлежи на наказания, които са ефективни, пропорционални и възпиращи, които включват глоби по наказателното право и друг вид глоби и може да включват други наказания, като например:
 - а) лишаване от правото да се ползват от обществени блага или помощи;
 - б) временно или постоянно лишаване от правото на упражняване на търговска дейност;

- в) поставяне под съдебен надзор;
 - г) съдебна ликвидация;
 - д) временно или постоянно затваряне на предприятия, използвани за извършването на престъплението.
2. Държавите-членки предприемат необходимите мерки, за да гарантират, че юридическо лице, подведено под отговорност съгласно член 11, параграф 2, се наказва с наказания или мерки, които са ефективни, пропорционални и възпиращи.

Член 13

Непреследване и неприлагане на наказания спрямо жертвата

Държавите-членки предвиждат възможността децата жертви на престъпленията, посочени в член 4 и член 5, параграфи 4—6, да не бъдат наказателно преследвани и да не им се налагат наказания за тяхното участие в незаконни действия като пряко последствие от това, че са станали жертва на тези престъпления.

Член 14

Разследване и наказателно преследване

1. Държавите-членки предприемат необходимите мерки, за да гарантират, че разследването и наказателното преследване на престъпленията, посочени в членове 3—7, не зависят от съобщаване или обвинение от страна на жертвата и че наказателното производство може да продължи, дори ако жертвата се откаже от показанията си.
2. Държавите-членки предприемат необходимите мерки, за да направят възможно наказателното преследване на престъпление, посочено в член 3, член 4, параграфи 2—3 и параграфи 5—11 и член 5, параграф 6, за достатъчен период от време, след като жертвата е достигнала пълнолетие, като този период е съизмерим с тежестта на въпросното престъпление.
3. Държавите-членки предприемат необходимите мерки, за да гарантират, че лицата, звената и службите, които отговарят за разследването или наказателното преследване на престъпленията, посочени в членове 3—7, разполагат с ефективни средства за разследване, които дават възможност за провеждането на операции под прикритие, поне в случаите, когато се използват информационни и комуникационни технологии.
4. Държавите-членки предприемат необходимите мерки, за да дадат възможност на разследващите звена или служби да се опитат да идентифицират жертвите на престъпленията, посочени в членове 3—7, по-конкретно чрез анализиране на материали на детска порнография, като снимки и аудиовизуални записи, предавани или предоставяни чрез информационни и комуникационни технологии.

Член 15

Уведомяване при подозрения за сексуална експлоатация или сексуално малтретиране

1. Държавите-членки предприемат необходимите мерки, за да гарантират, че правилата за поверителност, наложени от националното право спрямо някои специалисти, които работят в контакт с деца, не представляват пречка пред възможността тези специалисти да докладват пред службите, отговарящи за закрила на детето, за всяка ситуация, в която имат разумни основания да считат, че дадено дете е жертва на престъпленията, посочени в членове 3—7.
2. Държавите-членки предприемат необходимите мерки, за да насърчат всяко лице, което действа добросъвестно и което знае или подозира за престъпления, посочени в членове 3—7, да докладва тези факти на компетентните служби.

Член 16

Съдебна компетентност и координация при наказателно преследване

1. Държавите-членки предприемат необходимите мерки за установяване на своята съдебна компетентност върху престъпленията, посочени в членове 3—7, когато:
 - а) престъплението е извършено изцяло или отчасти на тяхна територия; или
 - б) извършителят на престъплението е техен гражданин или неговото обичайно пребиваване е на тяхна територия; или
 - в) престъплението е извършено срещу лице, което е техен гражданин, или срещу лице, чието обичайно пребиваване е на тяхна територия; или
 - г) престъплението е извършено в полза на юридическо лице, установено на територията на държавата-членка.
2. Държавите-членки гарантират, че тяхната съдебна компетентност обхваща и случаи, когато престъпление, посочено в членове 5 и 6, и доколкото това е приложимо — в членове 3 и 7, е извършено посредством информационни и комуникационни технологии, достъпът до които е осъществен от тяхна територия, независимо дали тези технологии са разположени на тяхна територия.
3. Всяка държава-членка може да реши, че няма да прилага правилата за съдебна компетентност, посочени в параграф 1, букви в) и г), или ще ги прилага само при специални случаи и обстоятелства, доколкото съответното престъпление е било извършено извън нейната територия.
4. За наказателното преследване на престъпление, посочено в членове 3—7, което е извършено извън територията на въпросната държава, по отношение на параграф 1, буква б) от настоящия член държавите-членки предприемат необходимите мерки, за да гарантират, че тяхната съдебна компетентност не е подчинена на следното условие:

- а) деянията се определят като престъпление на мястото, където са извършени; или
- б) наказателното преследване може да започне единствено след жалба от страна на жертвата, подадена на мястото, където е извършено престъплението, или след съобщаване от страна на държавата, в която е мястото на извършване на престъплението.

Член 17

Общи разпоредби относно мерките за помощ, подкрепа и защита на жертвите

1. На жертвите на престъпленията, посочени в членове 3—7, се оказва помощ, подкрепа и защита, като се отчита висшият интерес на детето.
2. Държавите-членки гарантират, че когато възрастта на лице, срещу което са извършени престъпленията, посочени в членове 3—7, е неустановена и има причини да се предполага, че лицето е дете, това лице се смята за дете, за да може да му се предостави незабавен достъп до помощ, подкрепа и защита в съответствие с членове 18 и 19, докато бъде проверено възрастта му.

Член 18

Подпомагане и подкрепа за жертвите

1. Държавите-членки предприемат необходимите мерки, за да гарантират, че на жертвите се предоставя помощ и подкрепа преди и по време на наказателното производство, както и през подходящ период от време след него, за да се даде възможност на жертвите да упражнят правата, посочени в Рамково решение 2001/220/ПВР на Съвета относно правното положение в наказателното производство на жертвите от престъпления¹² и в настоящата директива.
2. Държавите-членки предприемат необходимите мерки, за да гарантират, че специфичните действия за оказване на помощ и подкрепа на жертвите в краткосрочен и дългосрочен план при тяхното физическо и психо-социално възстановяване се предприемат след индивидуална оценка на специалните обстоятелства на всяко дете жертва, като се отчитат надлежно възгледите, нуждите и опасенията на детето.
3. Жертвите на престъпление, посочено в членове 3—7, се считат за особено уязвими жертви съгласно член 2, параграф 2, член 8, параграф 4 и член 14, параграф 1 от Рамково решение 2001/220/ПВР.
4. Държавите-членки предприемат, при необходимост и възможност, мерки за оказване на помощ и подкрепа на семейството на жертвата. По-конкретно, при необходимост и възможност, държавите-членки прилагат спрямо семейството член 4 от Рамково решение 2001/220/ПВР на Съвета.

¹² ОВ L 82, 22.3.2001 г., стр. 1.

Защита на децата жертви в наказателното разследване и наказателното производство

1. Държавите-членки предприемат необходимите мерки, за да гарантират, че при наказателното разследване и наказателното производство съдебните органи назначават специален представител на детето жертва, когато съгласно националното законодателство носителите на родителска отговорност са лишени от възможността да представляват детето в резултат на конфликт на интереси между тях и детето жертва или когато детето жертва не е придружено или е разделено от семейството.
2. Държавите-членки гарантират, че децата жертви имат незабавен достъп до безплатни правни консултации и безплатно юридическо представителство, включително с цел предявяване на иск за обезщетение.
3. Без да се засягат правата на защита, държавите-членки предприемат необходимите мерки, за да гарантират, че при наказателно разследване на престъпление, посочено в членове 3—7:
 - а) изслушването на децата жертви се състои без неоснователно забавяне след съобщаване на фактите на компетентните органи;
 - б) при необходимост изслушването на децата жертви се провежда в помещения, предназначени или приспособени за тази цел;
 - в) изслушването на децата жертви се провежда от или посредством професионалисти, специално обучени за тази цел;
 - г) при възможност и необходимост всички изслушвания на детето жертва се извършват от едни и същи лица;
 - д) броят на изслушванията е ограничен до възможния минимум и изслушванията се провеждат само доколкото това е необходимо за целите на наказателното производство;
 - е) детето жертва може да бъде придружено от законния си представител или, по целесъобразност, от възрастен по избор на детето, освен ако не е взето обосновано решение за обратното по отношение на това лице.
4. Държавите-членки предприемат необходимите мерки, за да гарантират, че при наказателно разследване на престъпление, посочено в членове 3—7, всички изслушвания на детето жертва, или когато това е уместно — на детето свидетел, могат да бъдат записвани на видео и видеозаписите на изслушванията могат да бъдат използвани като доказателство в наказателното съдопроизводство съгласно разпоредбите на националното законодателство.
5. Държавите-членки предприемат необходимите мерки, за да гарантират, че при наказателно съдопроизводство, свързано с престъпление, посочено в членове 3—7, може да бъде наредено:
 - а) изслушването да се проведе без присъствието на публика;

- б) детето жертва да може да бъде изслушано в съдебната зала, без то да присъства, по-конкретно чрез използване на подходящи комуникационни технологии.

Член 20

Програми и мерки за интервенция

1. Държавите-членки предприемат необходимите мерки, за да гарантират, че лицата, осъдени за престъпления, посочени в членове 3—7, се подлагат на оценка на заплахата, която те представляват, и на възможните рискове от повторно извършване на престъпление, посочено в членове 3—7, с цел да се определят подходящите програми и мерки за интервенция.
2. Държавите-членки предприемат необходимите мерки, за да гарантират ефективни програми и мерки за интервенция с цел предотвратяване и намаляване на рисковете от повторно извършване на престъпления от сексуален характер срещу деца. Тези програми и мерки са достъпни по време на наказателното производство и във или извън затвора съгласно разпоредбите на националното законодателство.

Такива програми и мерки за интервенция следва да бъдат адаптирани за специалните нужди за развитие на деца, които са извършили сексуално престъпление, включително тези, които са под възрастта за наказателна отговорност.

3. Държавите-членки предприемат необходимите мерки, за да гарантират, че лицата, осъдени за престъпленията, посочени в членове 3—7, като при необходимост се има предвид посочената в параграф 1 оценка:
 - а) могат да имат достъп до програмите и мерките, посочени в параграфи 1 и 2;
 - б) предлага им се достъп до специалните програми и мерки;
 - в) са напълно информирани за причините, довели до предложението да участват в специалните програми и мерки;
 - г) са съгласни да участват в специалните програми и мерки при пълно познаване на фактите;
 - д) могат да откажат и са напълно наясно с потенциалните последици от този отказ.
4. Държавите-членки предприемат необходимите мерки, за да гарантират, че лицата, срещу които се води наказателно производство за престъпление, посочено в членове 3—7, могат да имат достъп до програмите и мерките по параграфи 1 и 2 от настоящия член при условия, които нито нарушават, нито противоречат на правото на защита и изискванията за справедлив и безпристрастен процес, като по-конкретно се отчитат правилата, уреждащи принципа на презумпция за невинност.

5. Държавите-членки предприемат необходимите мерки, за да гарантират, че лицата, които се опасяват, че биха могли да извършат престъпление, посочено в членове 3–7, могат да имат достъп, когато това е целесъобразно, до ефективни програми и мерки за интервенция, предназначени да оценят и предотвратят риска от извършване на престъпление.

Член 21

Блокиране на достъпа до уебсайтове, съдържащи детска порнография

1. Държавите-членки предприемат необходимите мерки, за да издействат блокиране на достъпа до интернет страници, съдържащи или разпространяващи детска порнография, от потребители на тяхна територия. При блокирането на достъпа се вземат подходящи защитни мерки, по-специално за да се гарантира, че блокирането се ограничава до необходимото, че потребителите са уведомени за причините за блокирането и че доставчиците на съдържание, доколкото е възможно, са уведомени за възможността да го обжалват.
2. Без да се засяга посоченото по-горе, държавите-членки предприемат необходимите мерки, за да издействат отстраняването на интернет страници, съдържащи или разпространяващи детска порнография.

Член 22

Отмяна на Рамково решение 2004/68/ПВР на Съвета

С настоящото се отменя Рамково решение 2004/68/ПВР, без да се засягат задълженията на държавите-членки относно сроковете за транспониране в националното право.

Позоваванията на отмененото рамково решение се тълкуват като позовавания на настоящата директива.

Член 23

Транспониране

1. Държавите-членки въвеждат в сила законовите, подзаконовите и административните разпоредби, необходими, за да се съобразят с настоящата директива, не по-късно от [ДВЕ ГОДИНИ СЛЕД ПРИЕМАНЕТО НА ДИРЕКТИВАТА]. Те незабавно съобщават на Комисията текста на тези разпоредби и прилагат таблица на съответствието между разпоредбите и настоящата директива.

Когато държавите-членки приемат тези разпоредби, в тях се съдържа позоваване на настоящата директива или това позоваване се извършва при официалното им публикуване. Условието и редът на позоваване се определят от държавите-членки.

2. Държавите-членки съобщават на Комисията текста на основните разпоредби от националното законодателство, които те приемат в областта, уредена с настоящата директива.

Член 24
Докладване

1. До [ЧЕТИРИ ГОДИНИ СЛЕД ПРИЕМАНЕТО НА НАСТОЯЩАТА ДИРЕКТИВА] и на всеки три години след това Комисията представя на Европейския парламент и на Съвета доклад, който съдържа и всяко необходимо предложение.
2. Държавите-членки изпращат на Комисията цялата информация, необходима за изготвянето на посочения в параграф 1 доклад. Информацията съдържа подробно описание на законодателните и незаконодателните мерки, приети съгласно настоящата директива.

Член 25
Влизане в сила

Настоящата директива влиза в сила на двадесетия ден след публикуването ѝ в *Официален вестник на Европейския съюз*.

Член 26
Адресати

Адресати на настоящата директива са държавите-членки в съответствие с Договорите.

Съставено в Брюксел на [...] година.

За Европейския парламент
Председател

За Съвета
Председател